

Пророхиди дзельніми рядами ин-
станових будівель, на які зверну-
ти у вас вже не має часу, прихоти-
вайте уваги до оздобового парку, те
бачте всімі до оздобового парку, те
бачте всімі до оздобового парку, те
бачте всімі до оздобового парку, те

„лежі преси“. Подобається тут видом на гарний Кельн та на Рен. Бодай трохи упорядкувати в супокію багату різнородних нових вражень, які нам дала „Преса“. Подумаєте, теж над причинами нестачі точної репрезентації українського друкованого слова на цій великій міжнародній виставі...

А коли вночі провітритиме знова в залізничному вагоні по свято-освітньому тисячам жарівок надренському мості, то кинете ще прашаний погляд на обліте блеском рефлекторів місто та на затоплену в електричному світлі грандіозну виставу. Заплющте амучені очі. У вашій голові буде ще клекотіти саос вражень, барі і звуків. А над занепокоєною гадлиною знервованої напаленом нового матеріалу свідомості буде витати непорушна, темна силуета величавої кельнської готичної катедрі, будуть пугити золотисто-зелені хвилі Рену. Цього образу не забудете ніколи.

М. М.

Більшовицький самообман.

Всукраїнський зїзд сільсько-господарських колективів.

В останньому тижні місяця травня п. р. відбувся в Харкові всукраїнський зїзд сільсько-господарських колективів. Наслідком резолюцій, інтервенцій Демікіна і Врангеля, інтервенцій польської, таєспіком громадської війни, а особливо наслідком завоювання України більшовиками і їх політики щодо сільського населення, українське селянство несподівано зблизилося. Досить сказати, що прибізна половина всіх селянських господарств на Україні не має роботи худоби або реманенту.

На жука амусяла бідніші вертати українського селянства до нового роду обслуговування і спілку. Ясно, що такого роду „колективні“ обслуговування, як їх вивинають більшовики, нічого спільного з соціалізмом або колективізмом не мають. Ясно те, що колективізм, це не є колективізм, який абсолютно нічого спільного зі справжнім колективізмом не має. Тільки більшовики можуть називати пилим ім'ям „комуни“ відшнати збо двох робітників, які живуть усе в одному бараці без ліжок, без накривів і алятаків борж з одної миски.

Колективні обслуговування в сільському господарстві є лише примітивним способом порадити страшний жуки. А при паталічному характері більшовицької господарки, при відсутності свободи для закладання відомих економічних асоціацій, розвиток справжніх колективів усталі є майже неможливий. Це ми найкраще бачимо з тих цифр, які подає на зїзді голова уряду „Сільського Господарства“ Олішова.

Він вказує на Україні одноплаті-меністстві рішучі колективні обслуговування, з цього числа комун вказує на всього двіста тридцять. В інших товариствах нічого спільного з комуністичним не має. Це є п'ять тисяч машинно-тракторних товариств, коло трьох тисяч двохсот товариств спільної обробки землі і дві тисячі сто вісімдесят артілей. Усі колективи разом обслуговують триста п'ятдесят тисяч осіб, себто 1,35 проц. всього українського населення. З цих цифр ми бачимо, що процент північної форми колективістичного господарства — комуна — себто ново створені колективи дуже незначительні, він становить всього 0,25 проц. і хоч плани передбачували утворити протягом п'яти років 24 комуни, одначе їх створено лише двісті. Артілей замість 422 утворено лише 164. За те протест форм обслуговування сільських господарств значно перебільшили плани: товариства спільної обробки землі утворено 2,234 замість передбачених 1972, машинно-тракторних товариств 1228 замість 600 та новим не передбаченим планом створено і не створено обслуговування 1714. Та — що дуже характерно — поруч зі зростом числа колективів існує також процес їх розпаду. За п'ять минулих часів зникло їх коло 2000.

В числі 113 зареєстрованих „Комуністів“ в редакційній статті подано, що 70—80 проц. членів колективів становлять члени

незайняті селяни. Одначе п'ять цифр, як і всім іншим цифрам більшовицької статистики, не можна вірити. Принаймні ми читали в хроніці, що в загальній розв'язці понад 1000 тис. званих колективів і відібрано від них трактори.

Незначально але стоїть справа в економічному обслуговуванні колективів. На 11,000 колективів було лише 23 агрономів і 122 інструкторів.

Усі колективи дуже задоволені. За даними народничого комісаріату земельних справ до сільсько-господарських колективів належить 1,7 проц. усієї земельно-господарської площі, а заборгованість їх на зїзді 1926-27 р. становила 6 проц. заборгованості в системі всього сільського господарства. Після на 1927-28 р. передбачує на 18 мільйонів карбованців кредитів. З цього ми бачимо, і не коментарюють також докладаючи на зїзді, що ріжні товариства організують головню на те щоб одержувати кредити і всякі послуги від держави. А не зможе держава дати кредитів, значно число колективів розпадається.

Дуже велике число колективів йдуть тільки тому, що одержали від держави безплатно або за не дуже ріжні маленькі підприємства, як випряскач машини. Вони живуть головню не з сільського господарства, а з експлуатації цих підприємств і зв'язуються таким чином своєю ролу колективними підприємствами. Те саме діється дуже часто також з одержаними тракторами.

До останнього часу держава давала колективам головню короткотермінові кредити, щоб цим способом змушувати їх до виконання їх безпосереднього завдання — оброблення землі. Та всі колективи настирливо домагаються кредитів дозгорітних, потрібних їм на будівництво. А власне на цю підля дові вони нічого не одержали.

Зі статті Чубаря, писаної в нагоді зїзду колективів, ми довідуємося, що хоч для обслуговування селянства України потрібна була кордону сотні трієрів, вироблено тисячі мільонів і сортувальників, одначе „більшу частину часу машини ці стояли“. Це саме діється, на його думку, з тракторами.

А як уважали стоїть сільське господарство України, ми бачимо з цифр того самого Чубаря. Середній урожай пшениці в Німеччині становить 150 пудів, а в степових районах України він становить дедекуді 50, а дедекуді лише 30 пудів.

На думку Чубаря пронос одорозовлення сільського господарства України може наступити тільки внаслідок колективізації сільського господарства. Коли ми вважимо на увагу подані вище цифри про місце, яке займають колективи в сільському господарстві України, то побачимо всю утопичність плану Чубаря. В обставинах більшовицької господарської системи сільське господарство України не може розвиватися дуже коло, бо цей розвиток мучить відбуватися в безплатній боротьбі з цілою їх системою.

3 парламентарної арени.

(Власні телефонограми з 13. червня 1928)
РОЗЛАМ У ЖИДІВСЬКОМУ КЛЮБІ.

(ж) Довго зазіраючий розлам у Жид. Клубі сьогодні довів до краю. При обмірковуванні становища, як клуб має зайняти при голосуванні над бюджетом, зібраний в листі ч. 18 на чолі з пос. Грінбазом висловився проти бюджету за те посол зі Ст. Галичини (листа ч. 17) в найкращому разі погоджувався стриматися від голосування. При голосуванні 7-ма голосами проти 5-х рішено голосувати проти бюджету. Наслідком того пос. Розмарін заявив, що тепер посол в Конгресі повинні передати в свої руки політику клубу та запропонувати кандидатуру пос. Грінбаза як становити голову клубу. Очевидно, що ця пропозиція пос. Розмаріна була домогетрапкою, бо при голосуванні сам він і 4-х його товаришів в Ст. Галичині стрималися від голосування. Пос. Грінбаза вибрано головою клубу. (Всі члени Жид. Клубу разом із сенаторами є 19, на засіданні було присутніх 12, а зокро п'ятьох посолів в Ст. Галичині. Пос. Розмарін голосував за Грінбазом.) Після того ст. галичани вийшли з клубу окреме засідання, на якому рішено створити організацію „Фракцію“ в Жид. Клубі. Головою фракції ви-

брали пос. Райха, секретарем Лесера. Одначено ст. галичани жид. посол віддають цей спір на вирішення партійним властям. Фактично Жид. Клуб уже розбився на дві групи, які лише формально на дуже короткий час зберігають в одній парл. репрезентації.

ПЕРІПЕТИІ З АМНЕСТІЄЮ.

(ж) Правляча комісія продовжувала сьогодні наради над амністійним законопроектом. Пос. Загайневич оголосив внесок, щоб вилучено з амністії урядовців, винуватих у алогизванні владі головно підчас виб. періоду. На це а місяці зареагував віцекомісар Пар. зазначив, що уряд не може алогізвати на вилучення алогизмів, що полягають на зловживанні влади, бо це, мовляв, було би спробою погодити виб. поразки, які має закінчувати адм. комісія. Уряд годиться лише вилучити до амністії тих, які ухилялися від оголошення до військової служби, одначе не хоче поширити амністії також на дезертирів. Гострі дебати викликав внесок непольських посолів про заміну кари смерті на 15-літню в'язницю в усіх випадках. Щодо цього, то уряд хоче погоджувати припорожнювання амністії відносно кари смерті пляхом індивідуального уласкавлення. Справу виб. алогизмів у тому розумінні, щоб дарувати кари, але не умовувати права, відіслано до підкомісії. Також відіслано до підкомісії справу утилення кари смерті в дорожній амністії та справу дезертирів. Вважали пос. Загайневича приходить до урядовців комісії вести плідну, важку боротьбу за намічені аміні у відомому короткому урядовому проєкті.

ГОЛОСУВАННЯ НАД БЮДЖЕТОМ.

Засідання клубів. Український Клуб проти бюджету.

(ж) У зв'язку з голосуванням над бюджетом нині передпоз. відбулися засідання всіх польських клубів. У куди-арх надла. являла посла.

Нині в гол. 4. позод. розпочалося друге голосування над бюджетом. Зпочатку підляло під голосування внесок Українського Клубу за скреслення першої статті скрарного закону. (В це одинова форма, в якій можна маніфестувати своє ставлення проти нілого бюджету.) Аналогічний внесок оголосили також комуїсти. За цим внеском голосували всі польські клуби, за винятком 5-х галицьких жидів і комуїстів.

Голосування над поправками.

Описля приступлено до голосування над поправками, аголошенням до бюджету. Тих поправок є 289. З огляду на дуже подлуталі поправки, серед яких дуже важко аорієнтуватися, в перших двохх союму засіли голова всіх клубів, маючи при собі членів бюджет. комісії. Після того, як вони сиділи чи аставали, аорієнтувалися поодельні клуби. Союм зібрався представити вже собою динне видо-авше. Сала повина ля на першому засіданні. Присутні майже всі посла. Раз пора-за то та, то друга частина союму в найріжніших комбінаціях астві, а йна сидить. Така гімнастика повторюється що дві години протягом кількох годин. Український Клуб голосує у принципі проти всіх поправок, які 4 за збільшенням бюджету та за поправками, що бюджет аменшувати, з деякими незначущими винятками. (На прим. „Збільшення суми на допомогу селянству.“ З ікальними моментами голосування слід зазначити: відкинуто всіма голосами проти голоса 1-го поправку уряду на встановлення 6 мільйонів дисп. фонду між-ства внутр. справ; прийнято поправку пос. Прагера (ПНО) на аменшення 370.000 зол. у відділі держ. пошлі на службові потреби (214 голосами проти 140); теж саме прийнято поправку на аменшення пів-міль. золотих у відділі держ. пошлі на засоби доконовань. В бюджеті між-ства внутр. справ відкинуто поправку уряду, щоб повернути назад першину суму преамінара у відділі адм. зарп. себто полатувати суму 2,600.000 зол. Відкинуто поправку уряду, щоб атовити назад 10 зол. стернених у відділі відмивання; те стверження було демонстрацією проти Дієвниці держ. законів а прикладу непоміщення союмоної ухади що складала проросий декрет. В бюджеті між-ства зем. справ відкинуто поправку уряду, щоб у відділі фонду на допомогу різнити зарплатню суму 3,200.000 зол. яку то суму аствлено а комісії. В

тому аналку відомості голосів було 100 проти 152. При голосуванні над бюджетом між-ства зем. реформ прийнято 106 голосами проти 155 поправку на збільшення з 2,400.000 зол. кредитової допомоги на комасацію і поправку на збільшення на 1 міль. зол. кредитів на меліорацію. При бюджеті між-ства почт і телеграфів прийнято аносот про скреслення 1 зол. з бюджету на купно алей ПАСТ. Цей аносот за дини голосував півний союм, за винятком 1-го, перейшов 214 голосами проти 147. Після аголошення алей розпочалося а союм оплоски. Наско цей а аменстрацією проти політики між-ства почт у справі телефонічних мірників. При скрарбому законі ухвалено плановість для уряду про 15 відсотков тмч. північній платі урядовців. Голосування тривало до лі. Третє голосування відбудеться а п'ятини.

БЮДЖЕТ ПОЛЬЩІ.

(ж) У числіні голосування над бюджетом його видатки аствляють разом 2 мільярдів 500 міль. зол. тм. 29 зол. Прибуток 2,657,900,715 зол. отже алевнишх прибутоків 133,252,206 зол. Зааачуємо, що можливі аміні а III. титачі, яка відбудеться в п'ятини, опісля на сопаті і при аоворотному голосуванні у союм.

Останні вісті.

(Власні телефонограми з 13. червня 1928)

ХАРНІВСЬКИЙ УРЯД І ВУАН.

(ж) Піауралова Аг. АТЕ позав тере Ригу таку вістку: З Харкова повідомляють, що поміж українським рад. урядом і Академією Наук в Києві відбув конфлікт алей акальав велике враження на Україні. Комісаріат освіти оголосив у „Комуїст“ і інших радических газетях широкій комунікат, що УАН не аконова мопала, розпорядків алади та стала дже релом відосередних тейіх деліх українських кол. Уже в 1922 р. мопала рад. уряд не атверджені абору проф. Власевича на президента Академії, роблячи йому аакиди протівільшовицької діяльності. Однач вибрана нова президія аиниши протадом 5-літньої діяльності також а рожі більшовицькому устрості пахала З огляду на те рад. уряд відмовився атвердження вибраного останнім разом неадійного секретаря Академії проф. Аг. Кримського та аіліти призначити алей комісію для точної контролі діяльності Академії.

НА ПОМІЧ „ІТАЛІЇ“.

(ж) З Архангельська аніхав у напругу Шнідбергеву ладолім „Маліні“. Ми теж тулі аніхати найамаїний ладолім на світі „Красін“. З алашних відомостей отримавши на „Чігга ді Міліно“ від „Італії“, аиниши, що прийнято катастрофа було робити гондлі об алову ладолу хонгу. Тому що забрало безплати „Італії“ мовіла дегіти дуже аинило.

ТИФ У КОВНІ.

(ж) У Ковні абухла епідемія тифу. В останніх динх зареєстровано сто аинишх ведуть.

ДЕНЛЯРАЦІЯ „ІТАЛЬГЕЛЬМУ“.

(ж) Президія найбільшої німецької аійської організації „Італьгельм“ оголосила комунікат а алазом, що члени „Італьгельму“, які були вибрані послами до райстагу, не можуть брати участь в аиних коаліціях і партіях, які стоять на алевомому атамінні та алевють до ітервенціонізму, або паіріфікації цих організації.

ПРОЄКТ ПРИМО ДЕ РІВЕРІ.

(ж) Еспанський диктатор Прімо де Рівера сказав аалу перед пресою, в алей м. ін. аини про неадійний алевостат алей аинію конституції. Прімо де Рівера, мопала, хотів уже відсунути від алади, щоб аравити над аовоаліцією аітріаційної уаї. Кожне алевича, що опонувала партія хотіла аинишнати момент для аовоалізації алади, рішуче аиниши те при ааді.

Пам'ятайте, що всім збіркам на нагроб-нини на могилі Івана Франка треба помі-лати до Центребанку, Львів. Ринка ч. 12. І. пов. на щоденну аинишну ч. 2916.

В друкарні Видавничої Спілки „Діло“, Львів, Ринок 4 10